

Nr 27.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt.

I en den 2 mars 1951 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 91, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till förordning angående ändrad lydelse av 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt.

I propositionen föreslås sådana jämkningar av den statliga inkomstskatteskalan för fysiska personer, att de skattskyldiga icke på grund av den föregående år beslutade omläggningen av det kommunala ortsavdragssystemet få någon ökning av sin sammanlagda inkomstskatt.

Det ovannämnda författningsförslaget är av följande lydelse:

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt.

Härigenom förordnas, att 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

10 §.

1 mom. Statlig inkomstskatt — — — angivna grundbelopp.

Grundbeloppet utgör:

när den beskattningsbara inkomsten icke överstiger 1 000 kronor: 10 procent av den beskattningsbara inkomsten;

när den beskattningsbara inkomsten överstiger

1 000 men icke	2 000 kr.:	100 kr. för	1 000 kr. och	11 % av återstoden;
2 000 » »	3 000 » :	210 » »	2 000 » »	12 % » » ;
3 000 » »	4 000 » :	330 » »	3 000 » »	14 % » » ;
4 000 » »	6 000 » :	470 » »	4 000 » »	16 % » » ;
6 000 » »	8 000 » :	790 » »	6 000 » »	17 % » » ;
8 000 » »	9 000 » :	1 130 » »	8 000 » »	19 % » » ;
9 000 » »	10 000 » :	1 320 » »	9 000 » »	20 % » » ;
10 000 » »	12 000 » :	1 520 » »	10 000 » »	23 % » » ;

12 000	men icke	14 000	kr.:	1 980	kr. för	12 000	kr. och	27 %	av återstoden;
14 000	»	16 000	» :	2 520	» »	14 000	» »	32 %	» ;
16 000	»	18 000	» :	3 160	» »	16 000	» »	35 %	» ;
18 000	»	20 000	» :	3 860	» »	18 000	» »	36 %	» ;
20 000	»	30 000	» :	4 580	» »	20 000	» »	39 %	» ;
30 000	»	40 000	» :	8 480	» »	30 000	» »	45 %	» ;
40 000	»	50 000	» :	12 980	» »	40 000	» »	49 %	» ;
50 000	»	60 000	» :	17 880	» »	50 000	» »	50 %	» ;
60 000	»	80 000	» :	22 880	» »	60 000	» »	54 %	» ;
80 000	»	100 000	» :	33 680	» »	80 000	» »	55 %	» ;
100 000	»	150 000	» :	44 680	» »	100 000	» »	59 %	» ;
150 000	»	200 000	» :	74 180	» »	150 000	» »	60 %	» ;
200 000	»	250 000	» :	104 180	» »	200 000	» »	69 %	» ;
250 000	kr.		:	138 680	» »	250 000	» »	70 %	» .

Ändå att — — — denna inkomstdel.

Med familjestiftelse — — — ekonomiska intressen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1952; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1952 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1952 eller tidigare år.

Av statsrådsprotokollet i ärendet inhämtas bl. a. följande.

Genom propositionen nr 241/1950 framlades förslag angående omläggning av det kommunala ortsavdragssystemet. I denna proposition framhölls bl. a., att nämnda reform icke kunde genomföras utan en viss övervältring av skattebördan från skattskyldiga med obetydliga inkomster till vissa andra kategorier av skattskyldiga. En förutsättning för reformen skulle därför vara *dels* att staten lämnade kommunerna ersättning för viss del av den skatteförlust, som uppkomme genom minskningen av skatteunderlaget, och *dels* att vissa jämkningar vidtoges i tabellen för beräkning av statlig inkomstskatt för fysiska personer, så att de skattskyldiga icke erhöle någon ökning av sin sammanlagda skattebörd. Förslag om statsbidrag till kommunerna framlades redan i den nyssnämnda propositionen. Frågan om jämkning av den statliga inkomstskatteskalen förutsattes skola upptagas av 1949 års skatteutredning.

Den 16 november 1950 har 1949 års skatteutredning därefter till finansdepartementet inkommit med en promemoria rörande jämkning av den statliga inkomstskatteskalen i anledning av den kommunala ortsavdragsreformen. Utredningens uträkningar, som redovisats i två vid promemorian fogade tabeller, ha såsom *bihang 1 och 2* fogats till statsrådsprotokollet (prop. s. 14—15). Över promemorian ha *yttranden* efter remiss avgivits av kammarrätten, statskontoret, statistiska centralbyrån, riksräkenskapsverket, överståthållarämbetet samt länsstyrelserna i Stockholms, Malmöhus, Älvsborgs, Örebro och Västernorrlands län.

Rörande innehållet i promemorian och remissyttrandena får utskottet hänvisa till propositionen (s. 3—10).

Såsom motivering för det i propositionen framlagda förslaget har *departementschefen* anfört följande:

»Vid omläggningen av det kommunala ortsavdragssystemet förutsattes, att sådana jämkningar skulle ske i den statliga inkomstskatteskalan för fysiska personer, att de skattskyldiga icke på grund av reformen finge någon ökning av sin sammanlagda skatt. På grund av att skatteutredningens uppdrag vidgats till att omfatta även frågan om äkta makars beskattning, är det dock ännu så länge ovisst när utredningen kan lägga fram sitt slutliga betänkande rörande skatterna till staten och deras verkningar. Utredningen har därför sett sig nödsakad att framlägga ett provisoriskt förslag till jämkning av statsskatteskalan i anledning av ortsavdragsreformen. Av de remissinstanser, som hörts över skatteutredningens ifrågavarande förslag, har endast en förordat, att frågan om de av nämnda reform föranledda jämkningarna i statsskatteskalan skulle anstå och lösas först i samband med den allmänna översyn av statsskatterna, som utredningen erhållit i uppdrag att utföra. För egen del ansluter jag mig till den uppfattning, som flertalet remissinstanser givit uttryck åt. Då bestämmelserna om de nya ortsavdragen skola träda i kraft redan den 1 januari 1952, torde det nämligen vara ett befogat krav från de skattskyldigas sida, att förslag i ämnet framläggas redan till årets riksdag.

Emot utredningens förslag har invänts, att skatteskalan ej företer den regelbundna progression, som bör utmärka en inkomstskatteskala. Vidare har anmärkts, att i vissa inkomstlägen ej oväsentliga skiljaktigheter uppstå vid jämförelse med den nuvarande skatteskalan. Det har även framhållits, att variationerna mellan skatteminskningarna i de olika inkomstlägena äro avsevärda. Därjämte har anmärkts, att jämkningarna i skatteskalan icke bereda full kompensation åt alla skattskyldiga.

De uträkningar, som ligga till grund för de föreslagna ändringarna av statsskatteskalan, ha haft till syfte att med så liten marginal som möjligt eliminera den av ortsavdragsreformen föranledda ökningen av skattebördan i de högre inkomstskikten. Den ändrade statsskatteskalan har sålunda avpassats uteslutande efter de framräknade skattehöjningarna och utan hänsyn till hur den ter sig, om den ses isolerad; detta har medfört att skalan icke blivit så regelbunden som i och för sig varit önskvärt. Hade skalan gjorts mera regelbunden, skulle å andra sidan de enskilda skattebetalarna antingen över- eller underkompenserats mera än vad som enligt utredningens förslag kan bliva fallet. Vidare bör beaktas, att sådana omständigheter som att kommunerna tillhöra olika ortsgrupper och ha olika hög utdebitering medföra att absolut rättvisa icke kan skipas, då det gäller att genom en sänkning av statsbeskattningen uppväga höjningen av den kommunala beskattningen. Såsom statistiska centralbyrån framhållit synes emellertid ur rättvisesynpunkt intet vara att erinra mot den av skatteutredningen valda medelvägen att konstruera skatteskalan med utgångspunkt från en antagen höjning av den kommunala beskattningen från 10 till 11 kronor för skattekrona och på grundval av de ortsavdrag, som skola gälla

för kommuner tillhörande ortsgrupp III. Under remissbehandlingen av utredningens förslag har icke heller gjorts gällande, att det vore mera rättvist att utgå från någon annan ortsgrupp än den mellersta eller från någon högre eller lägre kommunal utdebitering än 10 respektive 11 kronor.

Länsstyrelsen i Malmöhus län har framhållit, att i stället för skatteminskning skatteökning komme att i åtskilliga fall inträffa under det första tillämpningsåret därigenom att avdrag för kommunalskatt vid taxeringen till statsskatt då komme att ske med påförd (lägre) kommunalskatt enligt nuvarande beskattningsregler. Hänsyn till denna invändning torde emellertid icke kunna tagas, då man icke kan konstruera skalan med utgångspunkt från att dess giltighet blir begränsad till ett enda år.

Den av utredningen föreslagna jämkningen av skatteskalen upphör vid inkomster över 250 000 kronor. Enligt förslaget skulle dock sänkningar av den sammanlagda skatten uppkomma å samtliga de i tabellerna upptagna inkomsterna, d. v. s. å inkomster upp till i runt tal 360 000 kronor. För att förhindra höjning av den sammanlagda skatten i de allra högsta inkomstlägena (över 500 000 kronor) har överståthållarämbetet föreslagit, att skalen skulle utökas med särskilda procenttal för inkomster mellan 250 000 och 1 100 000 kronor. Enligt den av ämbetet förordade skalen, som utgår från en ökning av den kommunala utdebiteringen i en kommun i ortsgrupp V från 8 kronor 50 öre till 9 kronor 50 öre för skattekrona, skulle i sagda ortsgrupp och med angiven höjning av utdebiteringen ingen ökning av den totala skatten uppkomma vid årsinkomster upp till två miljoner kronor.

Vid en bedömning av överståthållarämbetets förslag bör emellertid beaktas, att skattskyldiga med årsinkomster överstigande 360 000 kronor i regel torde äga så stor förmögenhet att begränsning av den sammanlagda skatten inträder jämlikt förordningen den 26 juli 1947 med provisoriska bestämmelser om begränsning av skatt i vissa fall. Det är sålunda icke inkomstskatteskalans utformning, som här ensamt är avgörande för det effektiva skattetrycket. Vidare bör beaktas, att ökningen av den totala skatten för de högsta inkomsttagarna kommer att motverkas av att den av ortsavdragsreformen föranledda kommunala utdebiteringsstegringen i de största städerna, där flertalet av de allra högsta inkomsttagarna kunna antagas vara bosatta, i allmänhet icke torde komma att uppgå till en krona. Som framgår av överståthållarämbetets yttrande, har en av Stockholms stads statistiska kontor företagen undersökning givit vid handen, att utdebiteringsstegringen på grund av reformen kan väntas i Stockholm stanna vid 86 öre för skattekrona.

På grund av det anförda anser jag mig kunna tillstyrka den föreslagna skalen att gälla såsom ett provisorium i avvaktan på resultatet av den allmänna översyn rörande skatterna till staten och deras verkningar, som skatteutredningen verkställer.

Enligt skatteutredningens beräkningar skulle ändringarna i inkomstskatteskalen medföra ett skattebortfall av cirka 6 miljoner kronor. I själva

verket torde bortfallet emellertid under det första tillämpningsåret bliva högre, eftersom skatteutredningen vid beräkning av avdrag för påford kommunalskatt utgått från en kommunalskatt, beräknad med tillämpning av de nya kommunala ortsavdragen; vid 1953 års taxering, då de nya kommunala ortsavdragen första gången skola tillämpas, medgives emellertid avdrag för kommunalskatt på grund av 1952 års taxering och denna kommunalskatt är bestämd med utgångspunkt från nuvarande lägre ortsavdrag och lägre utdebitering. Den av skatteutredningen sålunda använda metoden medför under det första tillämpningsåret att den statliga inkomstskatten för de mindre inkomsttagarna — där kommunalskattens storlek främst beror på storleken av det kommunala ortsavdraget — blir mindre än vad utredningen kalkylerat med; för de större inkomsttagarna blir effekten den motsatta. Slutresultatet blir, som nyss anmärkts, att skattebortfallet under det första tillämpningsåret blir något större än vad utredningen räknat med.»

Utskottet. Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, får hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 91, antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående ändrad lydelse av 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt.

Stockholm den 3 april 1951.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Heüman, Gustaf Elofsson, Velander, Falk, Ramberg, Niklasson, Wehtje, Snygg och Spetz; samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Sandberg, Jonsson i Skedsbygd, Orgård, Kristensson i Osby, Nilsson i Kristinehamn, Gunnarsson, Kärrlander, Henriksson och Nilsson i Svalöv.